

smo v Vas zdaj nesrečno strast, sovraštvo do Slovencev. Vi ne poznate, ali nečete več poznati domače očetnjave, in Vam tudi ni za blagor soobčanov. Ne poznate želje in potrebe Slovencev, Vam je le politično rogovilstvo tisto sredstvo, s katerim nam hočete kratiti enakopravnost z drugimi narodi. Vi želite s ponemčevanjem doseči to, da bi mladina se v šolah nalezla sovraštva do slovanstva, in potem ko bi vstopila v javno življenje, bila izmeček domovine. Izgubili ste zavest svojega svetega poklica, namreč ostati zvesti sin matere Slovenije, ter ste vstopili v zvezo, ki se ustavlja in nasprotuje vso močjo Slovanstvu. Zašli ste v tabor sovražnikov mile Slovenije, s temi nemškimi umazanci hočete razburjati in vznemirjati prosto in pohlevno slovensko ljudstvo. Vi pospešujete in od Vas zapeljani možaki, naj bi s podpisi odobraval krivice, katere nam prizadevajo protivniki slovenskega naroda. Tem nestrpljivim pošastim v okom priti zamore le vrlo postopanje narodnih mož, katerih se še po Sloveniji dosti najde. Slovenci ob severu se še dobro zavedamo svojega poklica, hočemo in ostanemo nepremagljivi, ne bomo se strašili vsakega majhnega ropota nemškutarjev, pa tudi najhujši sili se nečemo upogniti, naj sovražniki kričijo in upijejo, kakor se njim poljubi. Za Vas pa g. Steflič je naj pametnejše, ako očitno obžalujete in preključete svoje pregrehe. Od zdaj naprej vsaki dan vsaj enkrat obudite čeznatorno grevengo, ki se tako glasi: Moj Bog! Kam sem zabredel, zdrava pamet zakaj si me zapustila, da sem pozabil, da Slovenec sem. Od zdaj naprej hočem ljubiti in spoštovati svoj domači jezik, in ne vsilovati tujega in tako potujčiti lastno očetjavo in v lastno skledo pljuvati. V šolske zadeve se nečem več vtikati, ker o tem imajo drugi govoriti, ne jaz. Ker vidim, da je moj trud le bob v steno, hočem zanaprej v miru živete med Slovenci. Nečem več kratiti njim pravic, katere njim po pravici grejo. Spominjam se, da me je rodila slovenska mati, učila slovenski govoriti in to materno slovenščino nečem od zdaj z nogami teptati. Nikdar ne bodem mogel vse krivice poravnati, pa zanaprej tudi trdno obljubim tega nikdar več storiti, ako me bodo ravno vsi nemškutarji vabili in zapeljevali. Ako bom ta sklep držal, vem da bom imel mirno vest, bom pa tudi lahko mirno in prijazno živel med Slovenci. Amen.

Branitelj narodnih pravic.

O Marije snežne v Slov. goricah. Pokopali smo 29. oktobra prav krščanskega 70 let starega moža po imenu Jože Škofič. Ta se je v petek pred svojo smrtjo hitro po polnoči prebudil, vzbudil svojo ženo in dekle, da bi šle z njim na prešo sadja tolčt. Ali žena mu reče: Ne še zdaj! Pusti me, naj še si nekoliko po-

činem. Mož vzame v roke molek in moli do treh v jutro. Potem zopet gre, vzbudi ženo in dekle, se z njima poda na prešo, vzame prav veseli v roko peh, tolče po jabelkah in reče: „To je veselo delo“. Vendar ne dolgo, potem se zagreni in zavriši: Jezus! Marija! meni je strašno hudo! To so bile tudi njegove zadnje besede. Da ne padne, ste ga prijela žena in dekla in mirno položile na tropine, na katerih je prej umrl, kakor so bližnji sosedji priti mogli, da bi ga v hišo zanesli. Naj v miru počiva. — Drugo naglo smrt je storil v naši fari sedemletni deček Alojz Per. Njegov oča in mati sta za kratek čas po svojem opraviilu od hrama odšla, in kedar sta nazaj prišla, sta klicala in potem iskala svojega Lojzeka. Po dolgem iskanji slednjič neko otročle, katero komaj da še je začelo nekoliko govoriti, stegne svojo rokico, kaže na studenec in reče: „Tam Lojz“. Grejo gledat in akoprem Lojzeka ne vidijo, ga vendar iščejo in ga mrtvega izvlečejo. Sosedovi otroci so ga k studencu navabili. Pokopali smo ga v nedeljo 26. novembra.

J. O. Snežnički.

Iz Ljubna. („Kmetki prijatelj“ in „Gospodarstvena priloga“.) Kdo izmed bralcev „Slovenskega Gospodarja“ je pričakoval v 48. števil. „Slovenskega Gospodarja“ zaslislano nemilo osodo; namreč: da bode Gospodarstvena priloga odpadla, ter „Kmetškemu prijatelju“ pripadla? — Ta vest nas je zelo osupnila! — Kajti: z veseljem smo spise dotične priloge čitali. — Da bi pa ta, naš največji politični hinavec, najdrznejši ščuvvar, in slovenstvu najzlobnejši sovražnik, kateri naš mili materni jezik v svojih tiskovinah zelo grdi, našo duhovenstvo sramoti, po naših narodnih poslancih udriha, in našo narodnost uničuje, nam prinašal Prilogo v imenu kmetiske družbe, za to se lepo zahvaljujemo. Po tem nesramnem časniku dotične priloge nikdar ne sprejemamo! „Zapeljivi lisjak“, vedno prežeč okolo lazi, ter išče podloge in najpripravnejših pripomočkov, da bi nas Slovence požrl in našo narodnost germaniziral. Zastonj pa bodo vse nadaljave njegovih nakan in bodo brezuspešne! — Godilo se mu bode, kakor pravljica o nekdašnjem lisjaku pravi, ko je po zimi rake lovil, ter na ledu sedeč za rep primrznil. Mi pa stojmo „bratje mili“! kakor zid ograda. Črna zemlja naj pogrezne njega kdor odpada!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Drževni zbor pričel je svoje delovanje. Minister grof Taaffe je najprvle spregovoril za nesrečno Tirolsko deželo, ki je 3 milijone uže na posodo vzela, da

podpira vsled povodnji onesrečene. Minister pravi, da bode tudi državni zbor moral nekaj za Tirolsko storiti. Finančni minister je potem razlagal, da bode l. 1883 potroškov 491 milijonov (lani 501 milijon), a dohodkov 460, primanjka tedaj 31 milijonov; vendar pomisliti je, da je za Bosno in Hercegovino še trebalo 6 milijonov in za stavljenje novih železnic 20 milijonov, zato je se nadejati, da potem, ko ti potroški odpadnejo, ne bode več nobenih primanjkljajev, se vé, če ne bo kakšne vojske. Ob enem je finančni minister predložil ali vsaj naznanil več načrtov postav, ki bodo delavcem, obrtnikom in kmetom v korist, zlasti pa novo osobno dohodninsko postavo. Zadetj bodo tukaj najboljše tisti, ki se živijo od obrestij svojih kapitalov, davka pa nič ne plačajo. To je res potrebno in hvale vredno. Grunti so uže preobloženi z davki, denar se naj jemlje tam, kder ga res kaj je. Ko so liberalci zvedeli, da hoče vlada postavno pomagati ubogim delavcem v fabrikah, so kar naglo stavili jednake predloge, pa se jim posmehujejo, ker je znano, da so to storili le, da bi se delavcem itd. prikupili. — V gosposkej zbornici pride popravek šolske postave na vrsto; če zmagajo konservativci, tedaj ne bodo mogli okrajni glavarji toliko siliti na stavljenje novih šol. — Minister Giskra je Linečkemu vrlemu škofu vzel 2 grajščini, ker je ta krepko nasprotoval njegovim novim šolskim postavam; sedajno ministerstvo je škofu dalo grajščini nazaj in namesto 12.000 fl. letne plače, v last 1/2 milijona srebrne rente. — Čehi dobijo več českijh gimnazij in realk; na Dunaji pa smejo osnovati česko šolo, čeravno so se protivili nemški liberalci s „Schulvereinom“ vred. — Magjarski poslanec Thely se je v Budimpešti pritoževal, zakaj Hrvati čedalje huje črtijo Magyare? Odgovoril mu je Vučetič zato, ker Magjari Hrvatom krivice delajo n. pr. Iv Čakovci je preparandija za bodoče učitelje pa se ne uči nič hrvatski, ampak nemški pa magjarski.

Vnanje države. Ruski car je se s carico vred preselil iz Gačine v Petrovgrad. Minister Tolstoj je najhujši nasprotnik Poljakom, katerim ne privošči nobenih narodnih pravic. — Nemški cesar je baje mislil vladarstvo položiti pa si je premislil. Povodenj ob Reinu je mesta Köln in Düsseldorf najhuje oškodovala. — Francosko starejšinstvo se brani odpraviti prisego iz sodnij, kakor so poslanci bili sklenoli. V Madagaskar odpošlje francoska vlada vojno brodovje. — Na Irskem bilo je zopet več angleških višijh policajev ubitih. — Ruski minister plem. Giers je obiskal papeža in se pogaja o spravi ruske vlade s katol. Cerkvo. — Rumunov je 10 milijonov in se hočejo vsi združiti v jedno kraljestvo, kar utegne nam kedaj nevarno biti, kajti mnogo jih prebiva na Ogorskem, kder jih Magjari silno tlačijo —

Bolgarski liberalci so pri volitvah za veliko „sebranje“ (zbor) propali, vodja Zankov je zaprt v Vraci. — Turški sultan se boji, da ga ne ubijejo, kakor njegovega prednika. Zato vibra in odstavlja ministre, da jih jutri zopet vpostavlja. Sedaj je uže odpravljene službe starodavne z imeni vred upeljal ter je Sajd-paša, „veliki vezir“ in Osman-paša „seraskar“ t. j. vojni poveljnik pa vse to ne reši več Turkov. — Egiptovski Arabi-paša bil je zaradi puntanja k smrti obsojen pa v 5 minutah potem pomiloščen tako, da mora iti na Angleško, kder bo vsega dosta imel, česar potrebuje. Bržčas je vse le davno dogovorjena komedija bila, da Angleži važno deželo poberejo sultanu in Francoze lepo za nos vzabijo proč od upliva na Sueški kanal. Angleži so največ opravili z denarjem!

Za poduk in kratek čas.

Spljet.

II. Pri vходу nad mestnimi vratmi žaluje še lev sv. Marka znamenje nekdanje Beneške vlade in oblasti. Po mesti in jegovi okolici je najti obilo starinskih ostankov in pomenljivijh spomenikov izza dobe Rimljanske. Nekdaj je stala na tem kraji Salona, katero so razdjali l. 640 ljuti Avari.

Izmed vseh davnodobnih razvalin pa tujca najboljše zanima in nekako na se priklepa za starelo ozidje, ki je obdajalo nekdanj velikan-sko palačo rimskega cesarja Dioklecijana (284 — 305).

Ta mož žalostnega spomina je rojen Dalmatinec; pravijo, da je zagledal l. 245 luč sveta v majhnem seli Duklji, od koder ga imenujejo Hrvatje Dukljanina.

Ko se je l. 305 cesarski časti odpovedal, vrnil se je v svojo domovino, v prelepo Salono, katero je obogatil s krasnimi stavbami in jo ozalšal s koristnimi vrtovi. Najsijajnejše poslopje je bila ogromna palača, katere zidovi so bili od čistega marmora, posamezni stolpi pa od trdega granita, kakor priča to sprednja še dandanes prav dobro ohranjena stran, v katero je sedaj vzidan Spljet.

Dioklecijanov domači tempel, posvečen bogu Jovu, je danes stolna cerkva, posvečena sv. Drimu (Domnu), učencu Pavlovemu in prvemu škofu Salonskemu. Nekdanji predvor ali atrij je danes stolni trg — piazza del duomo. Človek se mora čuditi, če pomisli, da že nad 15 sto let stoje ti mogočni stebri egitskega marmora in nosijo umetno izdelano podstrešje in ponosno obokano kuplo, ki je gledala svoje dni pagana Dioklecijana, ko je zažigal darove praznemu maliku Jovu „očetu bogov in ljudi.“ Nad 15 sto let že kinčajo to svetišče iz živ-